

Hvordan kan vi hjelpe flyktingene?

Krigen i Syria har ført til et enormt flyktingproblem. Vi hjelper flest gjennom støtte i nærområdene.

Over syv millioner mennesker er på flukt innen Syria, mens rundt 4,5 millioner syrere har flyktet til andre land. Det store flertallet av disse lever i stor fattigdom i flyktingleirer i nærområdene, det vil si Tyrkia, Libanon og Jordan.

Hvordan kan vi hjelpe de syriske flyktingene best mulig?

Europeiske land, inklusiv Norge, har gitt hjelp på to hovedmåter: Vi har gitt bistand i nærområdene, først og fremst økonomisk støtte. Og vi har tatt imot endel flyktinger som har kommet til oss.

I løpet av 2015 har det vært en endring i balansen mellom nærområder og flyktinger til Europa. Flyktingstrømmen til Europa har økt kraftig, og mange hundre tusen har kommet til Europa for å søke asyl. Samtidig har situasjonen i nærområdene forverret seg betydelig. Ifølge The Guardian er flere av FNs hjelpeorganisasjoner nær konkurs. De siste månedene har matrasjoner blitt kuttet i flyktingleirene, og millioner av mennesker er uten tilgang til helsevesen. Og siden flyktingene i stor grad har brukt opp sine sparepenger, er behovene større enn noensinne.

De to endringene kan delvis forsterke hverandre. Det er liten tvil om at de forverrede levevilkårene i nærområdene fører til en økning i flyktingstrømmen til Europa. Samtidig fører økte kostnader med flyktinger i Europa til at en rekke europeiske land reduserer sin bistand til fattige land. Det kan øke sannsynligheten for flyktingkriser i fremtiden.

Flyktingstrømmen til Europa innebærer betydelige kostnader for mottagerlandene. I første omgang er kostnadene knyttet til mottak, behandling av søknader og bosetting. De langsiktige konsekvensene er usikre. De avhenger av hvor langvarig krigen i Syria blir, hvor mange av flyktingene som blir værende i Europa, og ikke minst hvordan man lykkes i å integrere dem som blir. I land som mottar mange flyktinger må vi også regne med omfat-

Det viktigste er at Europa må øke sin støtte til flyktingene i nærområdene, slik at levekårene der forbedres, skriver kronikkforfatteren. Bildet er fra flyktingleiren Al Zaatari i Jordan, i nærheten av grensen til Syria. Foto: Muhammad Hamed, Reuters, NTB Scanpix

Økonomi Steinar Holden

tende virkninger i arbeidsmarkedet. Et høyt antall flyktinger kan gjøre det vanskelig å forhindre at lønningene presses ned i deler av arbeidsmarkedet, slik at ulikhetene øker.

Har vi greid å hjelpe flyktingene? Flyktingene som kommer til Europa må gjennom en slitsom, dyr og i mange tilfeller farlig reise. Men de som får bli i Europa, får det materielt sett mye bedre, og de kommer bort fra sult og nød.

Det store flertallet av flyktingene, som fortsatt er igjen i nærområdene, har vi derimot i liten grad greid å hjelpe.

Hvordan kan vi hjelpe bedre? Det viktigste er at Europa må øke sin støtte til flyktingene i nærområdene, slik at levekårene der forbedres. Norge og enkelte andre land har økt sin støtte, og det er bra, men det er behov for mye mer. Ifølge en redegjørelse av Erna Solberg i Stortinget tidligere i år, kan man hjelpe 14 flyktinger i leire eller 27 flyktinger utenfor leire, for samme beløp som det koster å ta imot en flykting i Norge.

Derimot er det vanskeligere å vite hvordan man skal håndtere flyktingstrømmene som

kommer til Europa. FNs flyktingkonvensjon legger viktige føringer på hvordan vi skal ta imot flyktinger. I en verden full av autoritære regimer, konflikter og motstridende interesser, er det viktig at demokratiske land følger de folkerettslige forpliktelser. Men samtidig er det klart at flyktingkonvensjonen ble utviklet i en annen tid. Mulighetene for informasjon og transport er mye bedre enn før.

Det har også skjedd store demografiske endringer. Europas betydning er mindre, og EU-EØS-området med 500 millioner innbyggere utgjør rundt syv prosent av jordens befolkning. Innad i EU-EØS-området er det også mange land med betydelige økonomiske problemer, slik at viljen og evnen til å hjelpe andre land er begrenset.

Ifølge FN er det nå rundt 60 millioner mennesker på flukt i verden, og dette antallet har økt med nesten 50 prosent siden 2012. Hvis vi skal hjelpe så mange, må vi gjøre det på en effektiv måte.

For å begrense kostnadene ved flyktingstrømmen, har mange europeiske land gjort en rekke innstrammingsiltak som

gjør det mindre attraktivt for flyktingene å komme til Europa. Dette er forståelig og fornuftig. Men det ville bli helt feil hvis man skulle gå for langt i den retning. Det er viktig at de flyktingene som blir værende i Europa, også får gode muligheter til etter hvert å komme opp mot og lag samme velstands-nivå som resten av befolkningen.

Steinar Holden, professor ved Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo

Mer debatt på side 36-38 →

Vanskeligere å reformere
Eirik Løkke

Misforståelser om «kvotering»
Pål Magne Arestad

Hva med pasienten?
Brynhild Asperud

Gaseller må unngå kaosfelle
Jarle Bastesen

Minstelønn gir flere på trygd
Marte Gerhardsen

Gjestekommentar
- økonomi

Roger Bjørnstad

Hilde C. Bjørnland

Øystein Dørum

Steinar Holden

Steinar Juel

Per Richard Johansen

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen Telefon: 22 00 10 59 Sentralbord: 22 00 10 00 Epost: debatt@dn.no Telefaks: 22 00 11 10

Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn inklusive mellomrom Underinnlegg/replik: Maks 1500 tegn (ca. 250 ord) Legg ved portrettfoto.

Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.